

Dagens ord – hjälpa

Kort förklaring: Hjälpa betyder att göra så att det blir bättre eller lättare.

I den här guiden får du förslag på samling, hur ordet hjälpa kan användas under skoldagen, aktiviteter i Skoltavlan samt förslag på aktiviteter, sånger och böcker som hjälper eleven att upptäcka och förstå ordet hjälpa.

OBS! Tänk på att modellera under hela samlingen och var extra noga med att modellera dagens ord varje gång det förekommer. Modella är när personal använder samma AKK-sätt som eleverna tillsammans med sitt tal, utan krav på att eleven ska göra det. Detta kan göras med gester, tecken eller bildsymboler (i exempelvis kommunikationskortor, kommunikationsböcker eller digitala hjälpmedel).

Samling

Introduktion av dagens ord

- Lyssna på Jag finns här av Linn Johnels. Modella särskilt ordet hjälpa.
- Berätta att dagens ord är hjälpa.
- Säg ordet hjälpa med klassens gemensamma AKK-system.
- Be eleverna leta upp ordet i sina individuella AKK-system. Elever som inte har ett eget AKK-system kan använda basordskartan som följer med materialet. Om ordet inte finns i elevernas system så lägg till det.

Förklara ordet

- Säg ” Hjälpa betyder att göra så att det blir bättre eller lättare”.
- Visa genom att försöka flytta ett bord (eller något annat stort som finns i klassrummet). Be en personal om hjälp. “Jag hjälper dig”, “Tack för hjälpen”. Stå på tå eller gör en annan svårare rörelse och visa tydligt att det är svårt. En personal säger “Jag hjälper dig”. Svara “Nej, Jag vill inte ha hjälp”. “Jag vill försöka själv!”

Läs berättelsen

Läs berättelsen om Alva antingen på skärm eller utskriven.

Dekorera (låtsas)tårta

Prata om att lillebror hjälpte Alva att baka. Ni ska hjälpas åt att dekorera en tårta. Den är på låtsas. Här finns många tillfällen att prata om att eleverna hjälps åt, någon vill/vill inte ha hjälp, bra att hjälpas åt.

Ordbild

- Visa ordbilden, ljuda fonemen (**h-j-ä-l-p-a**) och följ med fingret. Ordbilden finns i slutet på denna handledning.
- Sätt upp ordbilden på väggen.

Förslag på material: Stor rund vit pappersform, laminerade och urklippta dekorationer – blommor i en hög eller behållare, godis i en hög eller behållare, konfetti i en hög eller behållare.

Tips! Baka på riktigt om ni har möjlighet!

Extra aktivitet

Lyssna på en sång eller titta på ett videoklipp.

Sånger:

- Hjälpa till-sången med CoComelon
- Hjälpa till ibland med Börje Ahlstedt och Nackabarnen
- Mod att hjälpa med Care for life

Böcker:

Superhjälten Pino av Kenneth Andersson, Eva Pils och Agneta Norelid

Hjälpa pappa städa av Frida Naemi Persson

Julia hjälper till av Eva Eriksson

Tecken på lärande

- Eleven tittar mer när du tecknar/använder deras AKK.
- Eleven tittar mer på sitt AKK.
- Eleven reagerar när du säger ordet.
- Eleven utforskar ordet i sitt AKK. Tolka och svara på de symboler eleven väljer även om det inte är det aktuella basordet.
- Eleven verkar förstå ordet i en vardagssituation, exempelvis vid maten, påklädning eller bokläsning.
- Eleven verkar även förstå ordet i nya situationer och aktiviteter.
- Eleven använder ordet oftare i situationer där det passar in.

Använd ordet under hela dagen

Kom ihåg: Modella bara ordet, förhör inte eleverna om deras förståelse av begreppet. Uppmärksamma och svara när eleven själv uttrycker något, oavsett om det är ett basord eller inte. Om eleven kan uttrycka ordet och vet vad det betyder så ställ öppna frågor eller vänta och förvänta. Instruera eller uppmana dem inte att använda fokusordet.

Använd ordet hjälpa under hela skoldagen och be gärna eleverna om hjälp med att exempelvis hitta, hålla, bära, vakta saker eller uppmärksamma dem på om en kompis behöver hjälp. Uppmärksamma, modellera och svara om en elev på något sätt visar att denne behöver hjälp, till exempel ber om vatten, att plocka fram något objekt, att ta av/på klädesplagg eller rätta till något som är fel. Hämta inspiration nedan och försök att använda olika kommunikativa funktioner under dagen.

Kommunikativa funktioner

Önskemål och behov	Protestera	Berätta, fråga, svara	Kommentera
hjälp hjälp mig jag vill hjälp hjälp , tack	inte hjälp inte hjelpa hjälp inte	vill du ha hjälp ? [namn] hjälp te mig ja, hjälp	[namn] hjelper [namn] vill ha hjälp

Undervisningsmaterial i Skoltavlan

I Skoltavlan finns följande övningar som innehåller basordet hjälpa. Du hittar dem i biblioteket under kategorin kommunikation. Information om inställningar för materialen finns i den övergripande handledningen för basord.

- Alva – berättelse
- Alva – ramsa
- Alva – frågor
- Alva – välj samma
- Alva – samtalskarta

Tips! Du kan också skriva ut text, bilder, bildsymboler och samtalskartor till berättelser och ramsor som stöd i undervisningen. Materialen finns på samma sida som denna lärarhandledning på Skoltavlans hemsida.

Förslag på aktiviteter utifrån ämnesområden

Estetisk verksamhet	Övningen <u>Häll och dräll</u> från Art såklart kräver att flera hjälps åt.
Läsa, skriva	Läs en bok med ordet hjälpa och låt eleverna läsa upp "hjälp" med en talknapp.
Motorik	Rörelser där flera behöver hjälpas åt - fylla en behållare med saker, dra något tungt närmare med rep.
Vardagsaktiviteter	I matlagning, bakning eller andra vardagsaktiviteter ingår många moment som ger möjlighet att hjälpa varandra. Till exempel att en håller i en påse och den andra tar från påsen.
Verklighetsuppfattning	Prata om yrken som hjälper andra, titta på myror som hjälps åt, prata om vad olika hjälpmedel hjälper med (glasögon hjälper att se bättre, hörapparat hjälper att höra bättre).

Fler förslag som inspiration!

Utklädning

Material: Plagg och accessoarer för utklädning.

Ord/fraser: Hjälp, kan du hjälpa, hjälp mig.

Gör så här: Eleverna och personal väljer vad de vill ta på sig. På- och avklädning ger tillfälle för både personal och elever att be om hjälp och att hjälpa till (ta på/av, lägga tillbaka kläder, hitta saker).

Hjälp nallen/dockan

Material: Nalle eller docka, plåster, liten filt eller annat som nallen/dockan kan behöva hjälp med.

Ord/fraser: Hjälp, kan du hjälpa, hjälp mig.

Gör så här: Iscensätt situationer där nallen/dockan behöver hjälp att till exempel klä på sig, sätta på plåster, värma sig, bli tröstad. Nallen säger "hjälp mig!". Eleverna får hjälpa. Passar lite yngre elever som tycker det är roligt med dockor och nallar.

Superhjeltelek

Material: Utskrivna och laminerade bilder på superhjältar, figurer eller accessoarer kopplade till någon superhjälte.

Ord/fraser: Hjälp, [namn] hjälper alla, [namn] kan hjälpa.

Gör så här: Om någon superhjälte eller karaktär är populär i klassen – rollek eller lek med figurer och ge många möjligheter för superhjälten att hjälpa andra.

Gemensamt skrivande

Skriv fylla-i-meningar, till exempel på temat ”Jag kan hjälpa till!": Jag hjälper_____.

Eleverna kan välja ord att fylla i meningen med:

- Foton eller bilder på personer
- Personsida i elevens AKK-system

OBS! Vägledning för detta moment hittar du i den övergripande lärarhandledningen.

Ordbild

hjälpa

